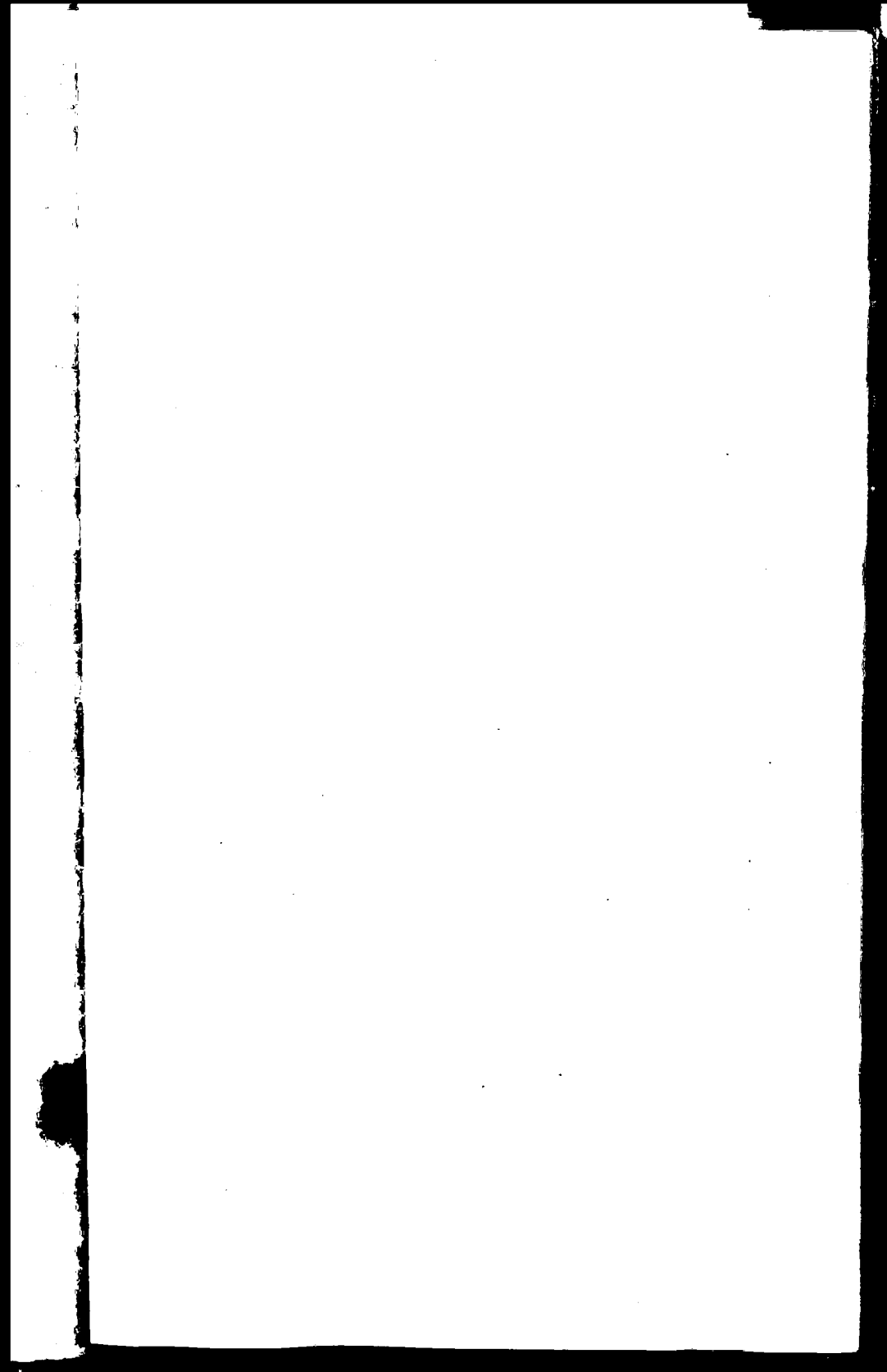

H. J. Scheepmaker

V E R Z E N

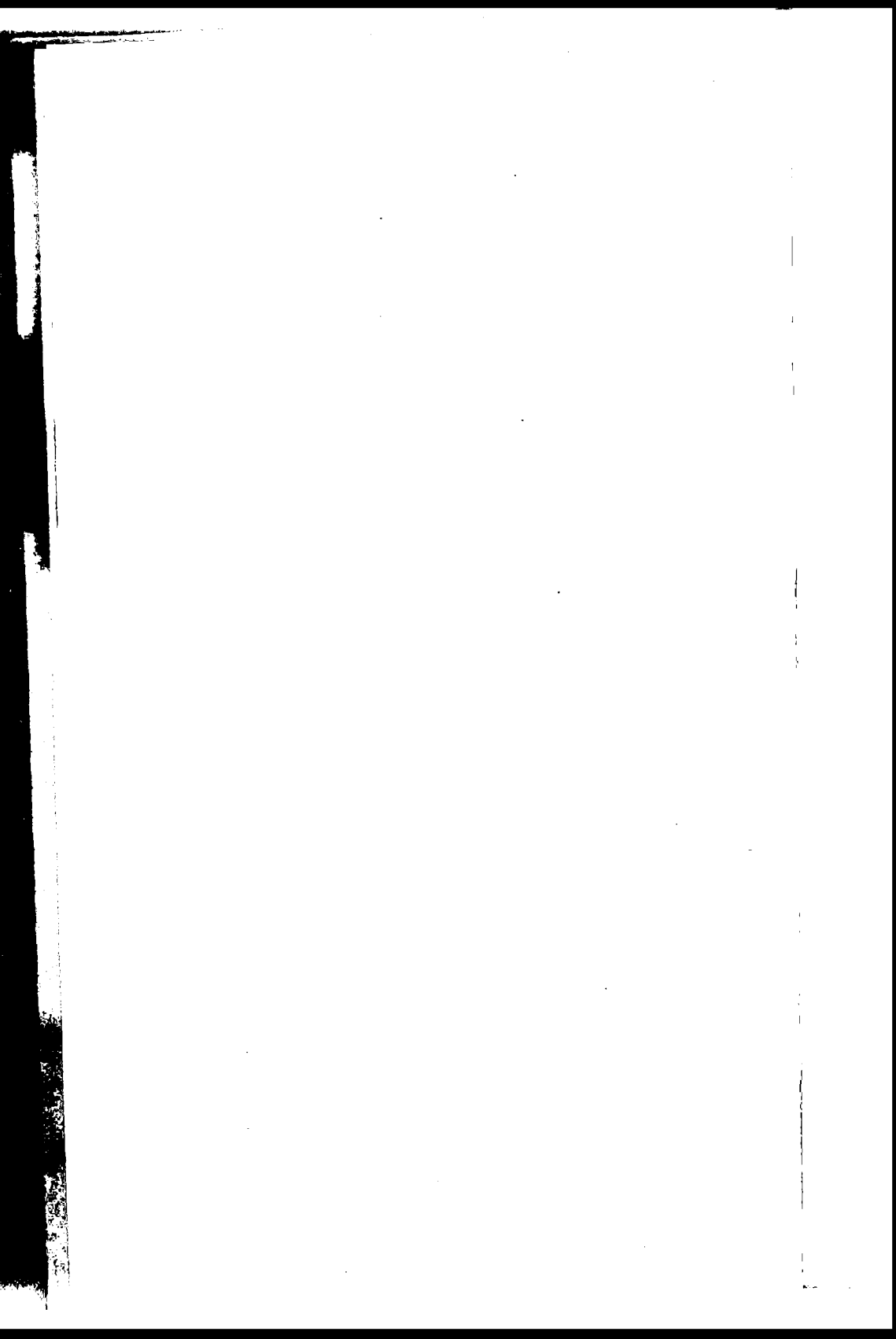

DEJONG 740

Aan Claarij^e
van Henk.

Amsterdam, 20-xii-42

..

H. J. Scheepmaker

V E R Z E N

AMSTERDAM

25 November, 1942

515/7

RO

De
als
die
den
om v
were
Nog
(1
De

Ik v
en v
in
De

RONDEEL

De dag kan soms zoo aarzelend beginnen
alsof hij een verwijt ducht van den nacht
die nog iets zeggen wil, en of hij binnen
den kring van 't vroege licht een teeken wacht
om weer met volle vlam te ontbranden in een
wereld die steeds zijn vuur argwanend wacht.
Nog schijnt de dag zich even te bezinnen -
(luistert hij of er al een vogel lacht?)
De dag kan soms zoo aarzelend beginnen.

Ik weet mijn lijf nog veilig tusschen 't linnen
en voel mij, slapende, zoo goed en zacht
in dit roerloos wegglijden uit den nacht -
De dag kan soms zoo aarzelend beginnen...

STROFE

II

Wie tusschen droom en wereld werd geboren
zal in den weemoed van zijn eenzaam hart
soms nog het dreinen van de droomen hooren
- wind langs de transen van een stillen toren -
waarmee hij eens de wereld trots betrad -
en weten, hoe hij al wat ging verloren
vergeefs heeft liefgehad -

In
wat
aan

herh
her
ver

was
Het
der

voor
hij
sle

IN EEN WEEMOEDIG OOGENBLIK...

In een weemoedig oogenblik komt al
wat het verouderd hart eens heeft verwend,
aanzelend naar dat hart terug, en gaat

1 -

herhalen wat het leven achterlaat:
herinneringen, die het hart nooit zal
vergeten, omdat het de liefde kent

waarmee zij hem eens werden ingeprent.
Het stil gedenken van het traag verval
der lieve uren is een zoete baat

voor wie bij 't eigen hart te rade gaat -
hij denkt in het weemoedige moment
slechts aan wat was, niet aan wat komen zal.

HET LAATSTE WOORD

- When vain desire at last and vain regret
Go hand in hand to death, -

(D.G. Rossetti)

Wanneer vergeefs verlangen en vergeefsch berouw
ten langen leste hand in hand den dood in gaan,
zal aan hun graf de ziel dan woord- en willoos staan
met wereld's afgezanten: wellust en ontrouw?
Zal dan het hart - door ziel's verzaken in het nauw
gedreven - roekeloos zich overgeven aan
het lichaam, tot het enkel nog zal voortbestaan
in naam der liefde, bij een trouweloze vrouw?

Als de gewraakte ziel te twifelen begint
aan haar uiteindelijke vrede, en (waarheen?)
't hart zich heeft ingescheept - het hart dat niet bemind
werd, omdat het te eenzaam was - o laat dan één
woord hoorbaar blijven waar de ziel haar troost bij vindt,
één: Hoop, - niet minder en niet meer, dat woord alleen.

STROEF

Wie in het eindelijke uur uitvaart
naar 't laatste land, zal dan eerst goed
begrijpen waarvoor hij voortaan gespaard
is, als hij - haastig nog naar huis en haard
omziende in een laatsten groet -
ziet, wat het leven daar door vuur en zwaard
heeft ingeboet -

FRAGMENT

... En wat zou ik over mijn lot beslissen?
Het leven leeft zichzelf - het neemt en geeft,
en alles wat nog zin van leven heeft
zal voortbestaan. Het hart kan zich vergissen
in zijn verlangen, en het lichaam streeft,
in zijn begeerte, naar een twijfelachtig
bezit. De wereld werd de ziel te machtig,
alles is zoo onzeker - elke dag
aarzelt, wanneer hij weer aanbreken mag
bij wereld's gratie. En ik kan slechts gissen
wat ik - aan wet noch wereld ooit gedachtig -
in dit geweld vermag...

C
S
Z
V
I
wa

W
d
a
w

w
da
Ma
w

DE EENZAMEN

Omdat wij dag na dag de wereld tarten
en, waar haar hard geweld zijn spel begint,
slechts afgaan op den drang van onze harten,
zullen wij altijd wel alleen zijn, kind.

Wij hebben ons niet tegen deze wereld
te weer gesteld, vroeger, toen het nog kon.
Nu staan wij machteloos - den lach verleerend
waarmee het leven, ook voor ons, begon.

Wij zullen nooit dit leven anders kunnen
doorstaan dan als een steeds en overal
aanwezig-zijn van hen die 't hart misgunnen
wat hier nog bleef en wat nog blijven zal.

Wij kunnen slechts een stil vertrouwen hebben
dat het wel goed is dat het hart bemint.
Maar wat het lot ook met ons voor mag hebben...
wij zullen altijd wel alleen zijn, kind -

DE KUS

Toen hij met hart en handen overhelde
naar haar, en langs haar stil-geworden mond
den glimlach van een kus te wachten vond
(den lach, die hem zijn overwinning meldde),
was het hem of haar oogen hem vertelden
van het geluk dat tusschen hen bestond:
innigste zachtheid en het zoet verbond
van harten die wanhoop met hoop vergelden.

En eindloos ver werd hem het barre leven
toen hij haar hart tusschen zijn lippen nam
in een streelend-verworven kus, en even
dit lief verlangen bij hem boven kwam:
te zwichten in dit samen-zijn, en dan
opnieuw te nemen en opnieuw te geven -

BEZOEK

Zoolang zij hier de leege uren vulde
en met de gulle warmte van haar bloed
mijn eenzaam lichaam liefkoozend omhulde
- haar mond, haar handen: zacht maar vastberaden
in hun verlangen om mijn huid voorgoed
met speelsche teederheden te verzaden -
was iedere gedachte een stille hulde
aan onze liefde, elk gebaar een zoet
afsmeecken van haar uiterste genade.

Maar nu zij - door het wreed besef verraden
dat zij uit plicht weer afscheid nemen moet -
is heengegaan, moet ik geduldig dulden
dat weer een helsch verlangen hart en bloed
opjaagt... En stil sla ik mijn handen gade
die leeg zijn, maar nog warm van haar bezoek -

GEBED

Vergeef de wereld haar gewone lusten -
vergeef den droom zijn onbereikbaarheid -
vergeef den nacht zijn duur, zijn tijdelijkheid -
en ga met mij en mijn gebed ter ruste.

En dan: vergeef mijn handen hun tekort
aan schaamte en schuchterheid, want hen gebiedt
mijn warme liefde - en vergeef háár niet...
Vergeef den dag, als het weer morgen wordt -

H
e
v
E
i
H
i
o
E
E
m
E
m
b
v
v
m
H
t
E
(
n
d

L
d

W

EEN AVOND

Het gouden licht der liefde in dit uur
en, o, het willig woekerende vuur
van mijn verlangen! Was er ooit een dag
zoo vol wanhopige geheimen? Zag
ik ooit een avond zoo weemoedig komen?
Hier helpen geen verleidelijke droomen -
ik weet: de nacht komt zwaar van angst en vrees
om wat er mag gebeuren... Liefste, wees
genadig - spaar mijn hart, dat moe en stil
geworden is na dezen dag. Ik wil
nu niet alleen en buiten jouw omarmen
gaan slapen, want de nacht kent geen erbarmen
met wie hem traag van roekeloos verdriet
betreedt - De maan is goed, maar ziet mij niet
vannacht, omdat ik mij heb afgewend
van ieder die de duisternis ontkent
met licht dat zinspeelt op een nieuw beginnen.
Hoe kan mijn hart - in zijn naief beminnen
teleurgesteld - gelooven in een licht?
En toch, de liefde straalt nog, en ik richt
(ik kan niet anders) mijn beklemde schreden
naar haar - Hoe lang schijnt het nu al geleden
dat ik voor 't eerst aarzlend op haar toetrad!

Liefste, je hebt toch dag en nacht geweten
dat ik je steeds volmaakt heb liefgehad?

Waarom dan nu dit plotseling vergeten?

AFSCHEID

Wij hebben, hart tot hart, elkaar gesproken
van ons verlangen, maar wij wisten niet
dat door een enkel woord - o warm verdriet -
de droom der harten kon worden gebroken.
Wij hebben tevergeefs de wet ontdoken
waarmee de geest het needrig hart gebiedt:
het koel verstand - en liefde baat ons niet
nu zachtheid in dit afscheid wordt gewroken.

Vaarwel. Nu ons uur kansloos is verstreken,
moeten wij snel uiteengaan - ieder woord
van troost, dat wij nog zouden willen spreken,
is een zinloos verzet, want onverstoord
voltrekt zich 't vonnis onzer liefde... Voor 't
wereldgerecht moesten meer dromen breken -

ALLEENGELETEN

O laat dit hart niet noodeloos gewagen
van de vergane uren, toen wij in
de diepten van elkanders oogen zagen
hoe rijp de vrucht van onze liefde hing -

Wat rest mij, nu het beeld van onze dagen
vervaagt tot enkel een herinnering?
Niets dan een huiverend herhaald afvragen
waarom ook dit geluk verloren ging...

LIEFDE'S VERZAKEN

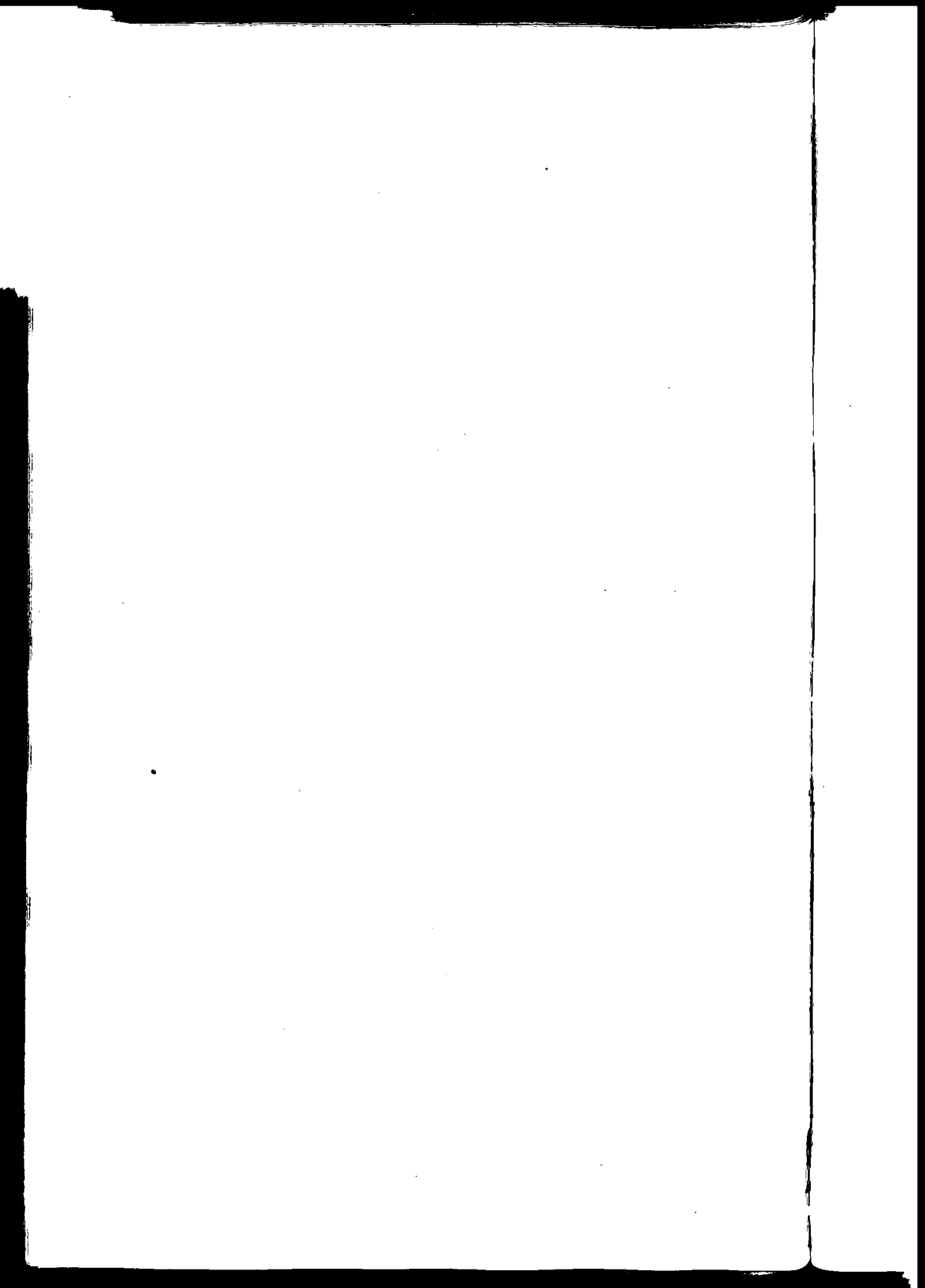
Veroordeeld door het liefdeloos geweten,
verraden door het nuchtere verstand:
o hart, dat nu - vergeven noch vergeten -
een uitweg zoekt... Maar waar gij ook belandt,
de wereld zal er van geen troost meer weten
sinds Liefde's lafenis voorgoed aan kant
gezet werd, naast Geloof, en de open hand
der Hope werd gesloten. De oude veete
van hart en geest ontnam de ziel de kans
- haar laatste - op zekerheid; nu zal zij zwerven
en zoeken (vinden nooit), tot Dood de lans
zal breken, die dit hulploos hart deed sterven -

Misschien dat dan eerst - op de laatste schans
der wereld - 't hart zich Liefde zal verwerven -

LAAT ER DAN STILTE ZIJN...

Wanneer dit hart zijn lichte jeugd verliest
en in de loomte van een ouder leven
zich moe en lusteloos een rustplaats kiest,
laat er dan stilte zijn - een teeder, triest
berusten na de roekeloos bedreven
begeerten van een diep-verzadigd leven.
O laat er dan maar stilte zijn, en geen
onrust van het verlangen meer... alleen
nog dit: van alles wat mij werd gegeven
slechts de herinnering -

En laat mij één
hartstochtelijk gedicht, voor haar geschreven -

INHOUD

I

Rondeel

Strofe

In een weemoedig oogenblik...

Het Laatste Woord

Strofe

Fragment

II

De Eenzamen

De Kus

Bezoek

Gebed

Een Avond

Afscheid

Alleengelaten

Liefde's Verzaken

Laat er dan stilte zijn...

Deze gedichten werden geschreven van Mei tot
October 1942

::

De bundel werd vervaardigd in 12 exemplaren:
2 op geschept Hollandsch papier (A en B)
en 10 op Engelsch papier (1-10).
Dit is exemplaar No. 8.

::

HS

